

Fi-va dieta in Transilvani'a?

Acésta intrebatiune se ventura din nou cá de diece dile incóce in mai multe jurnale patriotice. Sa latitu adica faim'a, cumca in: cancelaria a curtii ar fi substernutu Maiestatii Sale domnitorului unu proieptu privitoru la deschiderea dietei transilvane.

Cititorii nostrii astépta cu totu dreptulu cá se le impartasimu, déca cumva noi scimu ceva mai multu in acésta cestiune prea importanta decatu ceea ce voru fi aflatu dínsii. Asie: Fi-va dieta in Transilvania?

Respunsu. Tóte faimele cate s'au respanditu despre tienerea unei diete sunt deocamdata luate din ventu. Mai anteu se se védia portarea si lucrurile comisiuniloru tienutale octroate si conduse dupa instructiunile esite de candu se afla in capulu afaceriloru tierii nóstre contele Nadasdi si contele Crenneville, apoi si numái apoi póte fi verb'a des're dieta. Pentrucá se póti avé dieta, trebue se'ti alegi deputati. Ei, dara se vedemu déca comisiunile acele noua reprezentátore de tienuturi voru alege la timpulu seu deputati, séu ca ele vor protesta din capulu locului tocma in contra infintiarii loru proprie, precum acésta ni se da se pricepemu dintr'unu articulu conducétoru alu lui Közlöny Nr. 133. In acestu casu cine se aléga deputati?

Ci la acésta intrebatiune se va respunde in celu mai de aprópe timpu, pentruca comisiunile sunt se se conchiame si adune catu mai curendu; eara fiinduca aceleasi consta — afara numai de Fagarasiu si Naseudu — din maioritaea magiara departe cumpanitóre, apoi se intielege de síne, ca votulu comisiuniloru va esi pe voi'a elementului ungurescu. Déca acelu votu va consuna séu nu, cu votulu romaniloru, acésta earasi este cu totulu alta intrebatiune, la care cu atatu este mai anevoia a respunde, cu catu nu poti se sci, care din cele doua partite unguresci va fi precumpanitóre in comisiuni, cea aristocratica austriaca séu cea Kossuthiana.

Denique quidquid sors tulerit. —

Inse cumu s'a intemplat totusi, ca mai decurendu se se imple jurnalele cu faim'a, cumca cancelari'a de curte a Transilvaniei ar fi substernutu suveranului actele pregatitóre pentru deschiderea dietei? Eata cumu.

De candu Universitatea natiunii sasesci staura mereu prin deputatiunea sa, cá se i se incuvintíese si asigure din nou o multime de drepturi mari si tari impreuna cu teritoriu nationalu, de atunci in: Cancelaria de curte, fara se mai astepte deputatiuni sgomotóse inca si din partea romaniloru, carii in cele din urma (Jan. Mart. a. c.) mai ca incepusera a despera de folosulu deputatiuniloru, avu bunatatea si scóse din pulberea archivei tóte adresele omagiale, petitiunile si protestele cate au totu substernutu romanii transilvani incependu din Noemvre 1860 pana in Noemvre 1861, apoi lea luat in pertractarea formalá dintr'odata cu petitiunile sasiloru, lea si substernutu Maiestatii Sale imperatului totu-deodata. Se intielege si nespusu de noi, ca acestea pertractari au trebuitu se tiena mai indelungatu. In acelu timpu inse a trebuitu se si transpire cate o scire de susu in josu; aceeasi in sa pana se ajunga in Ardealu din gura 'n gura s'a deformatu dupa datin'a omeńsca, in catu nici urdítoru se nu o mai cunósca.

Nu e indoiéla ca in acelu timpu s'a vorbitu cate ceva si despre dieta, nu in sa cá despre unu lucru decisu si ne mai suferitoriu de indoiéla si amanare.

Intr'aceea pe noi tóte acestea nu ne punu la nici o mirare. Starea nóstra de astadi ermafrodita, in care adica nu scii déca mai esti barbatu ori femeia, traiesci sub constitutiune ori sub absolutismu, te affi sub administratiune normala ori esceptiunala, ai se te tíi de legi si in acestu casu de care? séu ca esci supusu unei administratiuni discretionarie ce earasi va fi lucrandu de capulu seu, séu dupa óresicare ordonantie noua necunoscute, merge administratiunea in spiritulu legiloru civile, séu in alu celoru militare si asié mai departe, — asié acésta stare a lucrurilor, de si scutita cu totulu de larm'a si cért'a adunariloru marcale, de si prea puçinu insgomotata de activitatea preseii de di, ea da totusi ocaziune la totu patriotulu cugetatoru, cá din timpu in timpu se se întrebe pe sinesi, se întrebe si pe vecinulu seu, de carele nu se va fi sfíndu, ca óre ce se va mai alege de noi, óre isi mai aduce aminte cerulu si de noi ardelenii, cá se ne ajute a esi odata din acésta pusetiune déca nu critica, in totu casulu inse preste mesura neplacuta, neodichnitóre, nepriintiósá si nimicitóre de orice credintia in viitoru; óre vomu mai remané noi ardelenii si de aci nainte totu cei din urma, totu cei uitati si despretiuiti; óre nu se voru incuiba earasi intre noi sub o forma séu alf'a privilegii nationale ori confesiunale, aluatu afurisitu, care se produca earasi preunu seculu inainte ura, urgia, despretiu, desbinare, dusmania, prodiutiune, ruina si apunere totala. Asie tóte acestea meditatiuni si opiniuni ale compatriotiloru nostrii nu ne vinu neasteptate.

Ceea a ce desteptatu mai multu curiositatea si cum amu díce, ne a pusu umorulu in miscare, este o scire reimpartasita de Korunk in Nr. 133 a proposito de petitiunile sasesci si romanesci atinse mai in susu, care suna asié:

„Cancelari'a de curte a Transilvaniei cumpanindu precumu se si cuvina cu totu dreptulu acea impregiurare, ca unu milionu de romani totu va fi avendu atata insemnatate, cata are una suta miu de sasi, a hotaritu, cá representatiunea catra Maiestate Sa se o faca asié, incatu Mai. Sa se enuncie, cumca atatu representatiunile romanesci catu si cele sasesci lea priimitu gratiosu (kegyelmesen). Ar trebui se creda cineva, ca o procedura drépta cumu este acésta nu va afla nici unu contrariu. Si eata totu se aflá! Unu consiliariu de curte sasu la cancelari'a ardelená de curte, se simtí precumu se vede vatamatu in onórea sa nationala sasésca prin aceea, ca Mai. Sa isi descopere indestularea sa dintr'odata in acelasu rescriptu catra sasi si catra romani. Elu pretinde, cá Mai. Sa se respunda la representatiunea sasésca intr'unu preanaltu rescriptu separatu, eara acésta inca se nu o faca prin cancelari'a de curte nici prin gubernu. Acésta fapta ne arata, cumu in unele cercuri ómenii se opintescu a scóte la lumina insemnatatea poporulu sasescu si cu acésta egoismulu lui. Acelu domnu consiliariu sia depusu opiniunea sa intr'unu documentu separatu, la care lucruse doua luni de díle. Si eata acésta este acelu votu separatu famosn.“ —

Eata domnilor, in acésta fapta anca se coprinde indirepte respunsulu, déca va fi séu nu, diéta in Ardealu. B.

Propaganda antimagiara dupa „K. Köz-löny“ si „Herm. Ztg.“

Avemu domnilor mari cuvinte pentru cá se continuamu ceea ce amu inceputu in Nrii 69 si 70, adica inregistrarea hotiilor, tetiunariilor si altoru crime cate se comitu in aceste dñle de o noua cercare in Hungari'a si in Transilvania. Valachi latrones — a fostu refrenulu catorva seculi in stilulu de cancelaria alu acestoru tieri. Valachi latrones astadi se traduce cu: propaganda secreta antimagiara, séu — comunismu secretu antisacsonu, ear' produptulu acestora se spera ca va fi: omorulu moralu si politicu. Deci dati domnilor se ne mai consemnam barbatesce faptele unii ale altor'a, noi pe ale dvóstre, voi pe ale nóstre, dara nimicu se nu crutiamu, nici un'a se nu o ascundemu; asié apoi ne vomu cunoşce, ne vomu cumpani unii pe altii, ne vomu apretia dupa meritele fiacaruia, eara lumea cealalta va sta intre noi si va judeca. Se ne reapucamu de lucru, in Ungaria si in Transilvania dintr'odata.

De langa laculu Balatonu (Plattensee) Septemvre: In satulu Ferdemitz de langa Badacson sér'a pe la 8 óre, noua lotrii calcara locuinti'a popii, ilu batura, ii luara bani multi, impuscara pe unu fecioru de morariu; dupa aceea ducénduse la evreulu din Szigliget, batendu'lu bine pe elu si pe nevast'a lui, ilu usiorara si de cateva sute fiorini. Nota: In Ungaria de susu nu locuescu romani.

In 30. Augustu pe la 9 óre diminéti'a trei lotrii intrara la pop'a din Totszentpál si neaflandu'lu acasa, apucara pe gasdoi'a lui, o batura si taiara, ii luara chieile si se incarcara de totu ce lea placutu, eara apoi silira pe dascalu cá se'i duca cu caii sei puna la unu locu anumitu. Aici anca mai totu satulu a esitu spre a privi la acea tragicomedia cu o nepasare neaudita. (P. Napló din 13. Sept.) Satulu nu erá romanescu.

In Nyiregyháza se facú batalia între orasieni si ostasiemea imperatésca (Lloyd et P. Napló.) —

La Jászberény între Bele si Czegléd (pe unde ear nu locuesce nici unu picioru de romanu) lotrii apucara diu'a mare post'a imperatésca si o despoiera de 32 mii fiorini. (Korunk din 14. Sept.)

— In diurnalele Ungariei si ale Transilvaniei citiramu mai daunadi, ca carulu c. r. de posta fú depredatu anca si in Croati'a între Ottocati si Polutiei. Acumu s'a descoperitu, ca band'a de lotrii care a savarsitu acea fapta fusese compusa parte mare din soldati d'sertori, eara post'a era aparata de patru ostasi venatori, carii inse n'au fostu in stare de a se tiené incontra unei bande atatu de numeróse.

— Orasiulu Olaszi alias Wallendorf din tienutulu Scepusului a suferitu in nóptea din 7. Sept. fórté infricosiatu de focu. Preste 200 case si alte cladiri s'au prefacutu in cenuşia. O mama cu fiulu seu de cinci ani, alta mama cu fiesea de 7 ani si o fetitia de 18 ani, ce erá mirésa, isi aflara mórtea loru in flacari. Anca nu se scie déca foculu s'a escatu din intemplanare, din negrija séu din tetiunaria; dupace inse diurnalele magiare marturisescu, cumuca din cercetarile urmate pana acumu se vede curatu, cumu din 10 nenorociri de focu optu sunt escate prin reintia diabolica, asié intemplanarea dela Olaszi anca o registramu pana la o informatiune mai acurata.

Eata inse unu altu casu fioresu si revoltatoru, care se publica totu din Ungari'a dela Kaposvár de dato 15. Sept. a. c. Eri nópte patru banditi armati din crescetu pana in talpi au mersu la mosi'a Dlui Kacskovics la casele ce se afla pe pust'a lui; patru gendarmi inse le calca in urma; acestia inse voindu a fi siguri de resultatu mai chiama alti patru gendarmi din vecinulu satu Mernye, cu carii impreuna pe la 11 óre nóptea sosira spre casele lui Kacskovics; ci gendarmii fusesera tradati! Pre candu erá ei se între mai inlaintu, din o distantia numai de cativa pasi fusera priimiti cu mai multe puscaturi dintr'odata. De aci se desfasura o batalia formala, in care unu gendarmu veni si la lupta crunta cu unu banditu; ci batali'a esi fórté reu pentru gendarmi, din care adica patru insi remasera morti, trei raniti si numai unulu a scapatu cu fug'a; eara dintre banditi nici unulu nu a picatu, ci ei dupa aceea fugindu in curtea domnésca poruncira cocisiului acestuia, cá se inhame caii la trasura si se dusera p'aioci 'ncolo in lumea larga.

Comitatulu Somogy intregu se afla in pusétiune preste mesura iritata si turburata. Nimicu nu mai e siguru; avere, familia, sange, viétia, totulu se afla in dispusetiunea banditiloru. —

Inse la Kaposvár si in tienutu anca nu se afla nici unu romanu . . v.

Ce vi se pare inse, ca primariulu v.-spanu alu comitatului Josifu Bernath tocma in 13., adica cu 1 dñ nainte de intemplanarea susu enarata emise o publicatiune tocma din Kaposvár, in care promite pana la cinci mii fiorini premiu acellora carii aru descoperi pe vreunu lotru séu vreunu gasda ascundietoru de lotrii.

Acestea le avemu dupa „P. Napló“ si „P. Hirnök.“

Intr'aceea diurnalulu oficialu „Sürgöny“ comunicà o porunca a Mai. Sale regelui, prin care se punu pretiuri si anume: pe capulu unui lotru 300 fl., pe alu capitanului banditiloru 500 fl., pe capetele unei bande constatóre pana la 10 insi 1000 fl., eara pe capulu lui Patkó 2000 fl.

Gubernulu Ungariei a luat asemenea mesuri si asupra ospetatorilor si ascundietorilor de lotrii, carii anca se dau pe manile tribunaleloru statarie, eara cei carii nu voru se ajute spre a prinde pe hoti se fia pedepsiti cu cate 500 fl., eara comune intregi cu cate 5000 fl. v. a.

Cu tóte aceste crancenile banditiloru s'au latítu mai virtosu preste comitatele Somogy, Zala, Veszprem, Baranya si Vas. Mai virtosu preotii cotolici, evreii, negutiatorii nemagiari si o sama de proprietari sunt cu totulu sacrificati resbunarii banditiloru, dincontra poporulu tieranu e mai preste totu crutiatu. — Se da adica cu socotél'a, cumuca sub masc'a banditiloru se lupta cu focu si cu glontiu partit'a lui Kossuth incontra partitei aristocratiloru si a catoliciloru, carii tienu cu austriacii. —

— In satulu secuescu Árkos (distantia de 4 óre dela Brasiovu) in 8. si 10. Sept. earasi mai arse si se facú o dauna cá de 10—12 mii. Foculu a fostu pusu in a d'insu. Si totusi pe tetiunari nimini nu'i aruncà in flacari, cumu facura secuii cu cei doi romani (nedovediti inse) in Gyergyó-Alfalu. (Va urma.)

Quod difertur non aufertur.

Pentru ce prinsera*) si inchisera Domnii din Aiudu pre Axentie?

Cá se póta pricepe publiculu cetitoriu si scrutatoriu alu acestui diariu, pentru ce prinsera si inchisera Domnii din Aiudu pre subscriulu, debe se liea a mana Nrulu 76 alu Gazetei din anulu trecut, se recetésca ceea ce se scrisesera atunci sub rubric'a Belgradu 24. Sept., cumu adeca comitele Pogan in calatoria ce o facuse inainte de acestu datu pre la Clusiu, midilocise dela inaltulu guberniu patrioticu de atunci unu decretu presidialu, in poterea caruia erá indreptatitu a prinde si inchide pre resvretitori. Intemptanduse, cá la adunarea comitatului din 16. Sept. anulu trecut, pre candu, erá tóte pregatite, chiaru si c. r. gendarmi dusi si condusi la Aiudu, cá prindiendu deregatorii de atunci constitutionali pre Gaitanu, Crisanu, Nicola si pre mene, acestia se impedece pre poporu dela vreo demustratiune, intemplantuse, dicu, cá desemnatii resvretitori se nu mérga la Aiudu si demascanduse acestu planu mai tardiu prin presa, s'au lasatu ómenii de calea pre care pornisera, nu inse si de minutatulu planu de a supune tier'a si pre prostii de olahi! „Quod difertur non aufertur.“ disere batrenii nostrii, „Kommt Zeit, kommt Rath“ „Qui tempus habet, habet vitam.“ Asié luara alta cale, pre care amblara unu anu incheiétu pana se ajunga la scopu.

Dreptu acea se apucara si incercara tóte midiulócele, prin care aru puté rescula óre cumu romanii sateni, cá pre acesti sateni resculati de eli tragundui in cercetare sei silésca a spune, ca eu iamu invétiatu se nu asculte de dregatorii unguresci, prin urmare pre mene se me prindia nu cá pre resvretitoriu, ci cá pre turbutatoriu de linistea publica, calificându faptele mele constitutionali de crime ordinarie, chiaru dupa tenórea legei penale austriace, care mie mi place mai multu decatu arbitriulu despoticu. Asié dupa ce li se dete c. r. Gendarmeria, numai decatu incarcara pre Schiau Mitru dela Galda de josu, pre Nónea Turcului dela Vingardu, pre Petru Branu dela Ciugudiu cu alti 4 biroi**) de pre valea Ampoiulu (totu ómeni cu stare buna si fórté populari) si fi trasera la temniti'a Aiudului. Planulu inse cu acéstia ómeni nu reesi de locu, ei suferira bajocura si inchisóre de martiri ai constitutionalismului romanescu!

*) Se indreptéza faim'a, „ca ar fi fostu escortatu“, fiinduca singuru s'a prezentatu. — R.

**) Birou, séu bureau totu atata, nu se afla la popóra selbaticu, ci numai la cele civilisate.

Amu uitatu se insemnu, ca pre candu se intemplá acestea in giurulu Belugardului, — patrolá plotóne de gendarmi pre la Mogosiu si Buciumu la munte, dicundu, dupa cumu se dicea, ca au de cugetu se prinda pre resvretitori! dar' si acesteia fara rezultat.

Intr'aceia tempulu celu atatu de potente aduce a mana comitatului o decisiune a curtei apelative dela Viena in oas'a lui Georgiu Toma poreclitu Bunduca din Buciumu. Acestu omu insemnatu si bene cunoscutu atatu la ai sei, catu si domniloru dela comitatu pentru bravura-i din 1848/49, se batuse cu nescari colegi ai sei la o baia de auru, si ajunsese a fi judecatu in urm'a acelei batai, la inchisóre de 3 luni, inca de tribunalulu c. r. din Belugardu si acumu ei venise, cumu amu aretatu mai susu, acea sententia intarita si de curtea de apelatiune din Viena.

Dupa datin'a si usulu de 9 ani, pre catu tienusera legile austriace neturburate in tíera, care datina si usu comitele Poganu Georgiu si judele de cercu Boer János le sciea si cá subcomisari de oercu, pre la anulu 1850/51 in Vintiulu romanescu si in Ighiu trebuia se le sciea fórté bine, Toma Bunduca era se fia chiamatu prin biroulu locului, cá sesi liea pedéps'a in Aiudu, unde se stramutasesa robii din districtulu Belugardului, dar' cu asta mesura umana prescisa de lege, intrata si prefacuta in sangele poporului, nu esia la socoteala, pentruca nu se facea nece o misicare, nu se rescuala romanii si cumu erá se prinda Dloru pre Buitagatai? Asia dar' mai nainte tramisera gendarmii cá se sgaure vro 5—6 dile prin pedurele Vulcoiului, dicundu, ca au se prinda pre Buitagatai, si dupa ce se latí acésta fama preferira a tramite pre acesti gendarmi in tempu de nópte la Toma a casa, cá se'lu prinda. Ei se dusera pre valea cea lunga si strimta a Buciumului, fara cá sei supere cineva, aflara pre Toma a casa, dar' acesta se furisiá din manele loru. Ce raportu voru fi facutu ei dupa acésta nu sciu.

Preste vre o cateva dile se tramisera mai multi gendarmi la Buciumu sub comand'a unui locotente, si acestia luandu pre Joanu Tomusiu biroulu din Buciumu cu sene, o luara cam indeséra spre Bucium in susu; vorb'a esi: cá se prinda pre Pop'a Ciar'a, si pre cei ce luasera parte la adunarea constitutionale din 17. Optobre in Aiudu. — Pre acelu tempu ómenii esia din bai, si fia din curiositate, fia din vre o invitare, cursera, se adunara din tóte partile si incungiurara gendarmii, cerendu cá se le spuna, ce au cu biroulu; — gendarmii se spariara, lasara pre Tomusi, spunendu ca lu au luatú numai cá sei duca la Bunduca, si se intórsera si ei cu elu la Cerbu. Satenii temenduse ca concursulu loru póte se aiba urmari rele pentru comuna, silira pre Bunduca se mérga la biroulu si se se dea legatu. Ce se si templá, dar' Bunduca se legá inaintea loru, ca va merge la Aiudu de buna volia, si cara remase neescortatu de eli. Ce reportu va fi facutu gendarmier'a si dupa acésta, eara nu sciu, dar' Bunduca veni la Belugardu si abatunduse pre la mène mi spuse istori'a asta cumu o reproducusei aci, si dupa cumu am aflat'o si dela altii.

Era lucru pré firescu cá eu se aretu pre Bunduca numai decatu la magistratu cá selu prindu si tramita la Aiudu asia dar'? Nu, pentru ca elu nu era fugariu, elu nu dosise de locu, elu s'a aperatu numai inprotiva potentii, care calcase legea, cá se póta rescuala pre poporu asupra gendarmiloru. In Aiudu intra ceea se introdusesse dreptatea alunului, legea austriaca era lasata la o parte si Domnii celi constitutionali judeca atunci dupa Verbótzzi; asia eu luandu caus'a Tomi de si criminala in seíne, mai multu de o persecutiune politica si combinandu si cele de susu rugau pre Toma se mérga la Sabiniu se se presente locutientului maresialu campestru de Montenuovo, sei spuna, cumu decurse totu lucrulu, selu róge se nu pedepsésca comun'a pentru dosirea lui, ci se'lu pedepsésca pre elu, cumu va sci mai reu — Toma ce e dreptu se duse la Sabiniu, dar' nu avú curagiu a merge, séu nu putú strabate la comandantele generalu; elu se intórse pre la mène si eu lu induplecaiu a merge cu facia deschisa la Aiudu si a se predá comitatului, cumu si facú.

(Va urma.)

Din valea Colbului Augustu 1862.

Multu stimat domnule redactoru!

In lun'a lui Juniu a. c. dedui la pósta un'a corespondint'a, adresata la Domniea Ta, cu scopu, de a fi publicata in prea stimat'a-ti gazeta, si in carea-ti descriamu pe largu, cumu se desnatiunalés'a fetitiile nóstre atatu de preutu catu si de boieriu in crescatoriele straine, cumu uita ele intr'acelea limb'a-le mamésca, dedandu-se cu limbe straine, mai alesu

cu cea germana si cu cea polóna, cumu trecu in prad'a de prinderiloru si datenelor straine, lasandu-so de ale loru, cumu, in scurtu, iau un'a direptiune, in cugetare si simtire, cu totulu straina de ceea a parintiloru, mosiloru si a stramosiloru loru si cumu, devenindu mame, o introducú pe asta si in familiile loru, desfacundu-le pe acesteia astféliu de tulpin'a cea natiunala romanésca; le demonstrámu apoi, catu-i de mare urginti'a, de a pune, un'a data, stavila cresterii acesteia recacite prin infintatiunea crescatoriloru, cari se aiba misiunea de a desvoltá fiinti'a romanésca in tóta direptiunea; si in fine me plangeamu, ca barbatii nostri cei alesi de aice nu si-au indreptatu anca luarea a minte asupr'a partii acesteia esentiale a desvoltatiunii natiunale.

Asta corespondintia, cu tóte ca erá, cumu vedi, de totu cumpenitória pentru sporirea interesului nóstru celui mai mare, totusi nu o vediuramu pen' in diu'a de asta-di publicata, de unde deducemu, ca ea au nu ti-a venitu la mana nece de catu, au ca capetandu-o, nu ti-a fostu prin potintia a o tipari*).

Asta data iti impartasiescu cu multa bucuria program'a invetiátórei de'n scóla normala centrala de fete in Cernauti, a domnei Olimpia Simiginoviciu, rugandu-ve fórté, cá se aveti bunetutea, de a o tipari in prea stimata-ve fóia. A recomandá pe dómna asta onoratului publicu, 'mi se pare ca este de priosou, privindu la program'a ce o recomandá ins'a-si. Adaugu numai atatu, ca domniea ei, portandu-se bine in sfer'a asta, si observandusi cu fidelitate program'a in favórea cresterii natiunale romane, va meritá multu de natiunea, din care-si trage originea. — (Se va publica in fóia.)

In legatura cu ast'a scire iti cumunecamu si alt'a totu atatu de imbucuratória. Preutii tienutului Vicoviloru impreuna cu multu stimatulu loru protopresviteru, Demetriu Seretean, in frunte s'au invoitu a corespunde, amesuratu tindintieloru parintesci a prea induratului nostru imperatu dechiarate in ordinatiunile sale de mai antiertiu, in limb'a romanésca atatu cu deregatoriile cele ierarchie, catu si cu cele politice, ceea ce se si face acum cu multa scumpetate de catra toti, cati s'au invoitu la asta.

Asemene invointia s'au fostu facutu asta eara si intre preutii tienutului Dornei si alu Radautiloru, dara n'avemu nece-una scire, deaca este ea trecuta in fapta. Ce se atinge de preutii tienutului Gurei Homorului si de cei ai tienutului Sucevei, ei sunt cuprinsi de aceea-si nepasare spaimentatoria in privinti'a celoru natiunale, cá si mai nainte; ba cesti din urma se póta fačia cu profesorii germani, asiediatii . . . la gimnasiulu din Suceava, tocma asié, cumu se purtáu ordinióra parintii si protoparintii nostri catra fia-carele scriitorasiu ne'nsemnatu, adeca cu pelaria in mana, dandule titlulu de „Mariea ta“ si facundu inchinatiuni pana la pamentu, pana se girbovia de ele.

(Va urma.)

Sciri diverse.

Drumul de feru dela Oradea, Clusiu, Brasiovu la Budieu are chansa de reesitu la bunu capetu, fiindca inginerii incepura a cerceta linea si o afla fórté inlesnitóre si crutiátória de multe spese. Ingineriulu Fr. Leonhard cu ingineriulu de Nemes incepura a ocula pusetiunea de Brasiovu la Buzeu, pe candu altulu va face acésta dela Sigisióra la Clusiu. Intracea atatu privati catu si comunitati subscriu pe apucate dile de lucru gratis, si bani in favorea drumului de feru numai cá se nu remana eschisi dela acésta comunicatiune ce apromite o viétia nóua.

— In afara incepe a domni o tacere si o liniste politica. Itali'a astépta ivirea rezultatelor scenei din urma. Garibaldi, cu tóte ca glontiuulu puscaturei ei atinse osulu, se afla acum mai binisioru, si scrise regelui, cá se i concéda a merge in strainatate, fiindca elu s'a luptatu pentru o Italia constitutionala democratica si nu pentru monarchia dominata de intriganti straini, pentru care neci ca se va mai lupta. In 12. Sept. tienú regele unu consiliu ministerialu, in care se desbatú amnestisarea lui Garibaldi si se puse la cale respectivulu proiectu; se mai luá inainte, cá se se tramite o nota energica la Franci'a in caus'a Romei.

Caus'a Muntenegrina earasi capeta aripi, fiindca Rusi'a si Franci'a stau pentru suveranitatea Muntenegrului pe bazea determinatiuniloru din 1858, si Serbi'a inca n'a pusu sabi'a in teaca, ci si unii si altii astépta numai primavér'a, cá cu ajutoriulu Rusii si Franciei se faca cauza comuna la deslegarea cauzei orientului.

*) Nu sciu nemica de ea. — R.

